

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ Д.Є. ЗАДОРА»
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Циклова комісія «Загальноосвітні, гуманітарні
та соціально-економічні дисципліни»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчально-виховної роботи

 М.Ю. Гірник

28 серпня 2025

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ*

галузь знань	02 Культура і мистецтво
спеціальність	025 Музичне мистецтво
освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво

Розробник: Серкез Олена Анатоліївна, викладач

Програму навчальної дисципліни «Історія України»* обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії «Загальноосвітні, гуманітарні та соціально-економічні дисципліни», протокол № 1 від 28 серпня 2025

Голова циклової комісії _____ (В.Б. Любська)
(підпис) ПІБ

*інтегрований курс загальноосвітньої підготовки в ОПП підготовки фахового молодшого бакалавра

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни			
	денна форма навчання			
Кількість кредитів («Історія України») – 3*	Курс 1		Курс 2	
	Семестр 1	Семестр 2	Семестр 3	Семестр 4
	34 год.	23 год.	16 год.	90 год.*
Загальна кількість годин – 113/90*				Лекційні 40 год.*
				Самостійна робота 50 год.*
				Форма підсумкового контролю залік* – 4 семестр

* Години за ОПП

Статус: обов'язковий

Мова навчання: українська

МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

У сучасних умовах існує загроза територіальної цілісності України та відбувається втручання інших держав у її інформаційно-ідеологічну сферу. Важливою складовою неоголошеної Російською Федерацією «гібридної війни» є маніпулювання національною пам'яттю Українського народу. Через це виникає нагальна необхідність відновлення та збереження історичної пам'яті, формування національної ідентичності та відродження інтересу до історії України, її культури, традицій і звичаїв.

Загальнонаціональні історичні події, які сталися на території держави та закарбувалися в пам'яті багатьох поколінь, мають стати об'єднуючим чинником нації. Адже зі спільного розуміння минулого виростає спільна проєкція майбутнього, що вкладається у формулу: «Немає пам'яті — немає ідентичності. Немає ідентичності — немає нації».

Основним стратегічним ресурсом консолідації нації є освіта, зокрема історична. Курс історії України має найбільші потенційні можливості для розвитку особистості, яка усвідомлює свою належність до українського народу та сучасної європейської цивілізації; необхідність збереження та збагачення українських культурно-історичних традицій, шанобливого ставлення до національних святинь, української мови, історії, формування культури міжетнічних і міжособистісних відносин.

Змістове наповнення історичної освіти має базуватися на засадах україноцентризму та сприяти вихованню в особистості рис патріота України, людини з гуманістичними і демократичними цінностями.

Переосмислення концептуальних засад історичної освіти є найважливішою складовою докорінної модернізації українського суспільства. Виходячи з того, що навчальна програма — це нормативний документ, який конкретизує визначені Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти результати навчання відповідно до освітньої галузі або її складової, деталізує навчальний зміст, завдяки засвоєнню якого такі результати досягаються, то метою оновлення змісту навчального матеріалу Програми є формування в здобувачів освіти ідентичності та почуття власної гідності через осмислення соціального та морального досвіду минулих поколінь, розуміння історії і культури України в контексті історичного процесу.

В основу проекту змісту навчального матеріалу Програми покладено нові досягнення історичної науки, особливості державотворення й закономірності формування української нації у межах історії України ХХ — початку ХХІ ст.

Акценти в оновленому змісті Програми поставлено на:

- протяжності в часі українських державотворчих традицій;
- постійній боротьбі за незалежність і територіальну цілісність, зокрема у виразно вираженої теми: «Початок Української революції (1917 — квітень 1918 р.)», «Боротьба за Українську державність (квітень 1918 — 1921 рр.)», «Встановлення і утвердження радянського тоталітарного режиму (1921—1939 рр.)», «Україна в роки Другої світової війни (1939—1945 рр.)» тощо.
- чіткому, логічному, хронологічному і тематичному структуруванню тем;
- збалансованому викладі політичної і соціально-економічної складових історичного процесу, наприклад, у деяких темах містяться підтеми, які стосуються української політичної і трудової еміграції;

- відновленні, збереженні й популяризації особливостей розвитку й традицій української культури, а саме після кожної теми впроваджено вивчення особливостей культурного і релігійного життя;
- дотриманні оптимальних пропорцій між загальнонаціональною історією, регіоналістикою й історичним краєзнавством, зокрема наголошено на подіях, які відбулися на Західноукраїнських землях, сході України та в Криму;
- виокремленні побутової історії та особливостей трансформації рівня життя населення відповідно до подій, які відбувалися на території України.

Принципи, на яких ґрунтується зміст навчального матеріалу, зводяться до науковості, тематичної хронологічності й логічності викладення матеріалу, гуманізації, проблемності викладання, регіоналізації, національної спрямованості, полікультурності, принципу історичної пам'яті тощо.

У результаті вивчення курсу «Історія України», здобувачі освіти повинні **вміти**

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- зіставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- розрізняти тенденційно подану інформацію;
- орієнтуватись у науковій періодизації історії України;
- вміти самостійно добувати історичну інформацію за темою, працювати з першоджерелами, літературою;
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему;
- самостійно складати конспект, тези, готувати відповідь на конференцію, заняття;
- вміти диспутувати, писати наукові студентські роботи.

У результаті вивчення курсу «Історія України», здобувачі освіти повинні **знати:**

- сутність основних проблем історії та сучасного буття народу України;
- основні закони та етапи розвитку людської спільності;
- витоки української нації та її місце в загальнолюдських процесах;
- суспільно-економічні, політичні та культурні процеси історичного розвитку українського народу;
- історичні події;
- зародження та розвиток української державності;
- процеси розбудови сучасної незалежної української держави;
- діяльність історичних осіб і політичних партій.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Даний предмет є логічним продовженням вивчення предметів гуманітарного циклу загальноосвітньої підготовки базової загальної середньої освіти.

ПЕРЕЛІК ЗАГАЛЬНИХ (ЗК) І СПЕЦІАЛЬНИХ (СК) КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКА

(відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра)

ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої / педагогічної / організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

РН 5 Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності

**РОЗПОДІЛ ЗАГАЛЬНОГО ОБСЯГУ ГОДИН МІЖ ВИДАМИ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ ЗДОБУВАЧІВ
ОСВІТИ, ПОСЛІДОВНІСТЬ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАНЯТЬ**

Зміст програми навчальної дисципліни

1 семестр

Тема 1. Вступ. Завдання і структура курсу. Джерела. Перший період Новітньої доби української історії.

Тема 2. Українські землі на початку ХХ ст. Особливості соціально-економічного розвитку Наддніпрянської України. Індустріальна модернізація. Монополізація. Суспільно-політичне життя у Наддніпрянській Україні. Події революції 1905—1907 рр. в Україні. Український національно-культурний рух. Столипінська земельна реформа. Українські землі у складі Австро-Угорщини. Діяльність політичних, національно-культурних і військово-спортивних організацій на західноукраїнських землях.

Тема 3. Україна в роки першої світової війни. Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Воєнні дії на території України в 1914—1917 рр. Бойовий шлях Легіону Українських січових стрільців та їхня культурно-освітня діяльність. Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на українських землях у 1914—1917 рр.

Тема 4. Початок української революції (1917 – квітень 1918 р.). Лютнева революція 1917 р. й Україна. Початок Української революції. Утворення Української Центральної Ради (УЦР). Михайло Грушевський. Українські політичні партії. І Універсал Центральної Ради. Генеральний секретаріат. Прихід до влади більшовиків у Росії. Боротьба за владу в Києві 28-31 жовтня 1917 р. ІІІ Універсал УЦР. Початок агресії більшовицької Росії проти УНР. Проголошення в Харкові радянської влади. Бій під Крутами. Радянська окупація України. Мирний договір із Центральними державами у Брест-Литовську.

Тема 5. Боротьба за українську державність (квітень 1918 – 1921 р.). Утворення Української Держави. Павло Скоропадський. Утворення Директорії.. Трудовий конгрес. Розпад Австро-Угорської імперії і західноукраїнські землі. Листопадовий зрив. Проголошення ЗУНР. Україна в умовах зовнішньої агресії. Військова присутність Антанти на півдні України. Друга війна УНР із радянською Росією. Радянська окупація України. УСРР. Політика «воєнного комунізму». Червоний терор. Наступ польських військ. Чортківська офензива. Денікінський режим в Україні. Відновлення більшовицького режиму. Зміни у внутрішній політиці. Націонал-комунізм. Варшавська угода та війна з радянською Росією. Боротьба за Україну у 1920 р.

2 семестр

Тема 6. Встановлення й утвердження радянського тоталітарного режиму (1921 -1939 р.). Державний статус УСРР. Утворення СРСР. Антибільшовицький повстанський рух. Масовий голод 1921-1923 рр. Впровадження непу в УСРР. Грошова реформа. Початок індустріалізації. Суспільно-політичне життя. Ліквідація багатопартійності. Політика коренізації. Ставлення влади та населення до українізації. Микола Скрипник. Василь Липківський. Форсована індустріалізація. Створення військово-промислового комплексу.

Тема 7. Західноукраїнські землі в 1921-1939 рр. Правовий статус західноукраїнських земель у складі Польщі. Економічне і соціальне становище

населення. Українська військова організація (УВО) й Організація українських націоналістів (ОУН). Євген Коновалець. Українські землі у складі Румунії. Татарбунарське повстання. Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття. Культурне життя українських земель, які входили до складу Польщі, Румунії та Чехословаччини. Наш край у 1921-1939 рр.

3 семестр

Тема 8. ВСТУП. Завдання і структура курсу. Джерела. Другий період Новітньої доби української історії.

Тема 9. Україна в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.). Українське питання у міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Вступ Радянського Союзу у війну. Вхідження Східної Галичини, Волині, Північної Буковини, Хотинщини та Південної Бессарабії до складу УРСР. Політичне та соціально-економічне становище в Україні напередодні німецько-радянської війни. Тактика «випаленої землі». Окупація України військами Німеччини та її союзниками. Нацистський «новий порядок». Опір окупантам. Український визвольний рух. Степан Бандера. Радянський партизанський рух. Сидір Ковпак. Радянський наступ взимку 1942—1943 рр. Бої на Лівобережжі влітку-восени 1943 р. Битва за Дніпро. Українці у військових формуваннях держав Об'єднаних Націй у роки Другої світової війни. Кузьма Дерев'яно.

Тема 10. Україна в перші повсенні роки (1945-початок 1950-х рр.). Україна — співзасновниця ООН. Міжнародні договори другої половини 1940-х - початку 1950-х рр., встановлення кордонів УРСР.

Тема 11. Україна в умовах політичної та економічної лібералізації суспільства (середина 1950-х – середина 1960-х рр.). Внутрішньополітичне й економічне становище УРСР. Особливості відбудовчого процесу. Відновлення політики радянзації в західних областях України. Український визвольний рух у 1944-1950-х рр. Р. Шухевич. Внутрішньополітичне становище Української РСР у середині 50-х рр. Адміністративно-територіальні зміни. Раднаргоспи. Розвиток промисловості. Аграрна політика у другій половині 1950-х — першій половині 1960-х рр. Хрущовські надпрограми. Науково-технічна революція. Здобутки науки. Реформи освіти. Посилення русифікації. Відлига в мистецтві. Шістдесятництво в українській культурі. Розвиток спорту.

4 семестр*

Тема 12. Україна у період загострення кризи радянської системи (середина 1960-х – середина 1980-х рр.). Спроби реформування командної економіки в другій половині 1960-х рр. Економічне становище УРСР у 1970-ті — на початку 1980-х рр. Продовольчі програми. Дисидентський рух: течії, форми та методи боротьби. Іван Дзюба «Інтернаціоналізм чи русифікація». Розвиток освіти, науки, літератури. Формування опозиційних течій у культурі. Українське мистецтво.

Тема 13. Розпад Радянського Союзу й проголошення незалежності України (1985 – 1991 рр.). Політика «прискорення» та її наслідки в Україні. Антиалкогольна кампанія. «Гласність» і лібералізація. Зрушення у політичному житті України. Розгортання страйкового руху. Революція на граніті. Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р. Проголошення незалежності України та її міжнародне визнання. Розпад СРСР. Референдум і

вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Леонід Кравчук. Політична розбудова суспільства. Виборчі кампанії 1998 та 1999 рр. Леонід Кучма. Рухи протесту початку 2000-х рр.

Тема 14. Україна в умовах незалежності (від 1991 р. до сьогодні). Вихід незалежної України на міжнародну арену. Початок державотворчих процесів. Позачергові вибори до Верховної Ради та дострокові президентські вибори у 1994 р. Конституція України 1996 р. Основні тенденції економічного розвитку України у 1998-2008 рр. Помаранчева революція 2004 р. Віктор Ющенко. Суспільно-політичне життя та соціально-економічний розвиток України у 2005—2013 рр. Процес європейської інтеграції та його призупинення. Студентський майдан. Євромайдан. Революція гідності 2013—2014 рр. Небесна Сотня. Анексія та тимчасова окупація Криму Російською Федерацією. Агресія Росії проти України. Дострокові президентські вибори 2014 р. Петро Порошенко. Угода про асоціацію між Україною й Європейським Союзом. Особливості культурного розвитку України (1991—2016 рр.).

Тема 15. Російсько-українська війна. Збройна агресія на Сході. Антитерористичні операції. Міжнародна підтримка України. Вибори в Україні в 2019 році. Широкомасштабне вторгнення російських військ на територію України.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ заняття	Назва теми	Всього	К-ть годин		
			Лекційні *	Практичні *	Самостійна робота*
1 семестр					
1.	Вступ. Завдання і структура курсу. Джерела. Перший період Новітньої доби української історії.	2	-	-	-
2.	Українські землі на початку ХХ ст. Особливості соціально-економічного розвитку Наддніпрянської України. Індустріальна модернізація. Монополізація. Суспільно-політичне життя у Наддніпрянській Україні.	2	-	-	-
3.	Події революції 1905 – 1907 рр. в Україні. Український національно-культурний рух. Столипінська земельна реформа.	2	-	-	-
4.	Українські землі у складі Австро-Угорщини. Діяльність політичних, національно-культурних і військово-спортивних організацій на західноукраїнських землях.	2	-	-	-
5.	<i>Контрольна робота.</i>	2	-	-	-
6.	Україна в роки першої світової війни. Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Воєнні дії на території України в 1914—1917 рр. Бойовий шлях Легіону Українських січових стрільців та	2	-	-	-

	їхня культурно-освітня діяльність.				
7.	Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на українських землях у 1914 – 1917 рр.	2	-	-	-
8.	Початок української революції (1917 – квітень 1918 р.). Лютнева революція 1917 р. й Україна. Початок Української революції. Утворення Української Центральної Ради (УЦР). Михайло Грушевський. Українські політичні партії. I Універсал Центральної Ради. Генеральний секретаріат.	2	-	-	-
9.	Прихід до влади більшовиків у Росії. Боротьба за владу в Києві 28-31 жовтня 1917 р. III Універсал УЦР.	2	-	-	-
10.	Початок агресії більшовицької Росії проти УНР. Проголошення в Харкові радянської влади. Бій під Крутами. Радянська окупація України. Мирний договір із Центральними державами у Брест-Литовську.	2	-	-	-
11.	<i>Контрольна робота.</i>	2	-	-	-
12.	Боротьба за українську державність (квітень 1918 – 1921 р.). Утворення Української Держави. Павло Скоропадський. Утворення Директорії. Трудовий конгрес.	2	-	-	-
13.	Розпад Австро-Угорської імперії і західноукраїнські землі. Листопадовий зрив. Проголошення ЗУНР.	2	-	-	-
14.	Україна в умовах зовнішньої агресії. Військова присутність Антанти на півдні України. Друга війна УНР із радянською Росією. Радянська окупація України. УСРР. Політика «воєнного комунізму». Червоний терор. Наступ польських військ. Чортківська офензива. Денікінський режим в Україні. Відновлення більшовицького режиму. Зміни у внутрішній політиці. Націонал-комунізм.	2	-	-	-
15.	Варшавська угода та війна з радянською Росією. Боротьба за Україну у 1920 р.	2	-	-	-
16.	<i>Контрольна робота.</i>	2	-	-	-
17.	<i>Підсумкове заняття.</i>	2	-	-	-
Всього		34	-	-	-
2 семестр					
1.	Встановлення й утвердження радянського тоталітарного режиму (1921 – 1939 р.). Державний статус УСРР. Утворення СРСР.	1	-	-	-
2.	Антибільшовицький повстанський рух. Масовий голод 1921-1923 рр. Впровадження непу в УСРР.	1	-	-	-
3.	Грошова реформа. Початок індустріалізації. Суспільно-політичне життя. Ліквідація багатопартійності.	1	-	-	-
4.	Політика коренізації. Ставлення влади та населення до українізації. Микола Скрипник. Василь Липківський.	1	-	-	-
5.	Форсована індустріалізація. Створення військово-промислового комплексу.	1	-	-	-

6.	<i>Контрольна робота.</i>	1	-	-	-
7.	«Хлібозаготівельні кризи» 1927 – 1928, 1928 – 1929 рр. Розкуркулення та насильницька колективізація	1	-	-	-
8.	Причини й перебіг Голодомору 1932 – 1933 рр. – геноциду українського народу. «Закон про 5 колосків».	1	-	-	-
9.	Формування культу особи Йосипа Сталіна. Порушення прав людини в умовах тоталітарного режиму.	1	-	-	-
10.	Політичні процеси 1920-х – початку 1930-х рр. Конституція УРСР 1937 р.	1	-	-	-
11.	Розстріляне відродження. Великий терор та його ідеологічне виправдання.	1	-	-	-
12.	Ідеологізація національно-культурного життя радянської України 1921 – 1939 рр.	1	-	-	-
13.	Наш край у часи утвердження радянського тоталітарного режиму (1921 – 1939 рр.).	1	-	-	-
14.	<i>Контрольна робота.</i>	1	-	-	-
15.	Західноукраїнські землі в 1921 – 1939 рр. Правовий статус західноукраїнських земель у складі Польщі. Економічне і соціальне становище населення.	1	-	-	-
16.	Українська військова організація (УВО) й Організація українських націоналістів (ОУН). Євген Коновалець.	1	-	-	-
17.	Українські землі у складі Румунії. Татарбунарське повстання.	1	-	-	-
18.	Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття.	1	-	-	-
19.	Культурне життя українських земель, які входили до складу Польщі, Румунії та Чехословаччини.	1	-	-	-
20.	Наш край у 1920-х рр.	1	-	-	-
21.	Наш край у 1930-х рр.	1	-	-	-
22.	<i>Контрольна робота.</i>	1	-	-	-
23.	<i>Підсумкове заняття.</i>	1	-	-	-
Всього		23	-	-	-
3 семестр					
1.	ВСТУП. Завдання і структура курсу. Джерела. Другий період Новітньої доби української історії.	1	-	-	-
2.	Україна в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.). Українське питання у міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни.	1	-	-	-
3.	Вступ Радянського Союзу у війну. Входження Східної Галичини, Волині, Північної Буковини, Хотинщини та Південної Бессарабії до складу УРСР.	1	-	-	-
4.	Політичне та соціально-економічне становище в Україні напередодні німецько-радянської війни. Тактика	1	-	-	-

	«випаленої землі».				
5.	Окупація України військами Німеччини та її союзниками. Нацистський «новий порядок».	1	-	-	-
6.	Опір окупантам. Український визвольний рух. Степан Бандера. Радянський партизанський рух. Сидір Ковпак.	1	-	-	-
7.	Радянський наступ взимку 1942 – 1943 рр. Бої на Лівобережжі влітку-восени 1943 р. Битва за Дніпро.	1	-	-	-
8.	Українці у військових формуваннях держав Об'єднаних Націй у роки Другої світової війни. Кузьма Дерев'яноко.	1	-	-	-
9.	<i>Контрольна робота.</i>	1	-	-	-
10.	Україна в перші повоєнні роки (1945-початок 1950-х рр.). Україна – співзасновниця ООН. Міжнародні договори другої половини 1940-х - початку 1950-х рр., встановлення кордонів УРСР.	1	-	-	-
11.	Україна в умовах політичної та економічної лібералізації суспільства (середина 1950-х – середина 1960-х рр.). Внутрішньополітичне й економічне становище УРСР. Особливості відбудовчого процесу.	1	-	-	-
12.	Відновлення політики радянзації в західних областях України. Український визвольний рух у 1944-1950-х рр. Р. Шухевич.	1	-	-	-
13.	<i>Контрольна робота.</i>	1	-	-	-
14.	Внутрішньополітичне становище Української РСР у середині 50-х рр. Адміністративно-територіальні зміни. Раднаргоспи. Розвиток промисловості. Аграрна політика у другій половині 1950-х – першій половині 1960-х рр. Хрущовські надпрограми.	1	-	-	-
15.	Науково-технічна революція. Здобутки науки. Реформи освіти. Посилення русифікації. Відлига в мистецтві. Шістдесятництво в українській культурі. Розвиток спорту.	1	-	-	-
16.	<i>Контрольна робота.</i>	1	-	-	-
Всього		16	-	-	-
4 семестр*					
1.	Україна у період загострення кризи радянської системи (середина 1960-х – середина 1980-х рр.). Спроби реформування командної економіки в другій половині 1960-х рр. Економічне становище УРСР у 1970-ті – на початку 1980-х рр. Продовольчі програми.	7	2	-	5
2.	Дисидентський рух: течії, форми та методи боротьби. Іван Дзюба «Інтернаціоналізм чи русифікація».	7	2	-	5
3.	Розвиток освіти, науки, літератури. Формування опозиційних течій у культурі. Українське мистецтво.	7	2	-	5
4.	Розпад Радянського Союзу й проголошення незалежності України (1985 – 1991 рр.). Політика «прискорення» та її	2	2	-	-

	наслідки в Україні. Антиалкогольна кампанія.				
5.	<i>Контрольна робота.</i>	2	2	-	-
6.	«Гласність» і лібералізація. Зрушення у політичному житті України. Розгортання страйкового руху.	2	2	-	-
7.	Революція на граніті. Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р. Проголошення незалежності України та її міжнародне визнання. Розпад СРСР. Референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Леонід Кравчук.	7	2	-	5
8.	Політична розбудова суспільства. Виборчі кампанії 1998 та 1999 рр. Леонід Кучма. Рухи протесту початку 2000-х рр.	7	2	-	5
9.	Україна в умовах незалежності (від 1991 р. до сьогодні). Вихід незалежної України на міжнародну арену. Початок державотворчих процесів.	2	2	-	-
10.	Позачергові вибори до Верховної Ради та дострокові президентські вибори у 1994 р. Конституція України 1996 р. Основні тенденції економічного розвитку України у 1998 – 2008 рр.	2	2	-	-
11.	<i>Контрольна робота.</i>	2	2	-	-
12.	Помаранчева революція 2004 р. Віктор Ющенко. Суспільно-політичне життя та соціально-економічний розвиток України у 2005 – 2013 рр.	2	2	-	5
13.	Процес європейської інтеграції та його призупинення. Студентський майдан. Євромайдан. Революція гідності 2013 – 2014 рр. Небесна Сотня.	2	2	-	5
14.	Анексія та тимчасова окупація Криму Російською Федерацією. Агресія Росії проти України.	2	2	-	5
15.	Дострокові президентські вибори 2014 р. Петро Порошенко. Угода про асоціацію між Україною й Європейським Союзом.	2	2	-	-
16.	Особливості культурного розвитку України (1991 – 2016 рр.).	2	2	-	-
17.	Російсько-українська війна. Збройна агресія на Сході. Антитерористичні операції. Міжнародна підтримка України. Вибори в Україні в 2019 році.	2	2	-	5
18.	Широкомасштабне вторгнення російських військ на територію України.	2	2	-	5
19.	<i>Контрольна робота.</i>	2	2	-	-
20.	<i>Підсумкове заняття.</i>	2	2	-	-
Всього		90*	40*	-	50*

Теми лекційних занять

№	Назва теми	К-ть год.
1 семестр		
1.	Вступ. Завдання і структура курсу. Джерела. Перший період Новітньої доби української історії.	2
2.	Українські землі на початку ХХ ст. Особливості соціально-економічного розвитку Наддніпрянської України. Індустріальна модернізація. Монополізація. Суспільно-політичне життя у Наддніпрянській Україні.	2
3.	Події революції 1905 – 1907 рр. в Україні. Український національно-культурний рух. Столипінська земельна реформа.	2
4.	Українські землі у складі Австро-Угорщини. Діяльність політичних, національно-культурних і військово-спортивних організацій на західноукраїнських землях.	2
5.	<i>Контрольна робота.</i>	2
6.	Україна в роки першої світової війни. Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Воєнні дії на території України в 1914—1917 рр. Бойовий шлях Легіону Українських січових стрільців та їхня культурно-освітня діяльність.	2
7.	Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на українських землях у 1914 – 1917 рр.	2
8.	Початок української революції (1917 – квітень 1918 р.). Лютнева революція 1917 р. й Україна. Початок Української революції. Утворення Української Центральної Ради (УЦР). Михайло Грушевський. Українські політичні партії. I Універсал Центральної Ради. Генеральний секретаріат.	2
9.	Прихід до влади більшовиків у Росії. Боротьба за владу в Києві 28-31 жовтня 1917 р. III Універсал УЦР.	2
10.	Початок агресії більшовицької Росії проти УНР. Проголошення в Харкові радянської влади. Бій під Крутами. Радянська окупація України. Мирний договір із Центральними державами у Брест-Литовську.	2
11.	<i>Контрольна робота.</i>	2
12.	Боротьба за українську державність (квітень 1918 – 1921 р.). Утворення Української Держави. Павло Скоропадський. Утворення Директорії. Трудовий конгрес.	2
13.	Розпад Австро-Угорської імперії і західноукраїнські землі. Листопадовий зрив. Проголошення ЗУНР.	2
14.	Україна в умовах зовнішньої агресії. Військова присутність Антанти на півдні України. Друга війна УНР із радянською Росією. Радянська окупація України. УСРР. Політика «воєнного комунізму». Червоний терор. Наступ польських військ. Чортківська офензива. Денікінський режим в Україні. Відновлення більшовицького режиму. Зміни у внутрішній політиці. Націонал-комунізм.	2

15.	Варшавська угода та війна з радянською Росією. Боротьба за Україну у 1920 р.	2
16.	<i>Контрольна робота.</i>	2
17.	<i>Підсумкове заняття.</i>	2
Всього		34
2 семестр		
1.	Встановлення й утвердження радянського тоталітарного режиму (1921 – 1939 р.). Державний статус УСРР. Утворення СРСР.	1
2.	Антибільшовицький повстанський рух. Масовий голод 1921-1923 рр. Впровадження непу в УСРР.	1
3.	Грошова реформа. Початок індустріалізації. Суспільно-політичне життя. Ліквідація багатопартійності.	1
4.	Політика коренізації. Ставлення влади та населення до українізації. Микола Скрипник. Василь Липківський.	1
5.	Форсована індустріалізація. Створення військово-промислового комплексу.	1
6.	<i>Контрольна робота.</i>	1
7.	«Хлібозаготівельні кризи» 1927 – 1928, 1928 – 1929 рр. Розкуркулення та насильницька колективізація	1
8.	Причини й перебіг Голодомору 1932 – 1933 рр. – геноциду українського народу. «Закон про 5 колосків».	1
9.	Формування культу особи Йосипа Сталіна. Порушення прав людини в умовах тоталітарного режиму.	1
10.	Політичні процеси 1920-х – початку 1930-х рр. Конституція УРСР 1937 р.	1
11.	Розстріляне відродження. Великий терор та його ідеологічне виправдання.	1
12.	Ідеологізація національно-культурного життя радянської України 1921 – 1939 рр.	1
13.	Наш край у часи утвердження радянського тоталітарного режиму (1921 – 1939 рр.).	1
14.	<i>Контрольна робота.</i>	1
15.	Західноукраїнські землі в 1921 – 1939 рр. Правовий статус західноукраїнських земель у складі Польщі. Економічне і соціальне становище населення.	1
16.	Українська військова організація (УВО) й Організація українських націоналістів (ОУН). Євген Коновалець.	1
17.	Українські землі у складі Румунії. Татарбунарське повстання.	1
18.	Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття.	1
19.	Культурне життя українських земель, які входили до складу Польщі, Румунії та Чехословаччини.	1
20.	Наш край у 1920-х рр.	1
21.	Наш край у 1930-х рр.	1
22.	<i>Контрольна робота.</i>	1
23.	<i>Підсумкове заняття.</i>	1
Всього		23

3 семестр		
1.	ВСТУП. Завдання і структура курсу. Джерела. Другий період Новітньої доби української історії.	1
2.	Україна в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.). Українське питання у міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни.	1
3.	Вступ Радянського Союзу у війну. Вхідження Східної Галичини, Волині, Північної Буковини, Хотинщини та Південної Бессарабії до складу УРСР.	1
4.	Політичне та соціально-економічне становище в Україні напередодні німецько-радянської війни. Тактика «випаленої землі».	1
5.	Окупація України військами Німеччини та її союзниками. Нацистський «новий порядок».	1
6.	Опір окупантам. Український визвольний рух. Степан Бандера. Радянський партизанський рух. Сидір Ковпак.	1
7.	Радянський наступ взимку 1942 – 1943 рр. Бої на Лівобережжі влітку-восени 1943 р. Битва за Дніпро.	1
8.	Українці у військових формуваннях держав Об'єднаних Націй у роки Другої світової війни. Кузьма Дерев'янка.	1
9.	<i>Контрольна робота.</i>	1
10.	Україна в перші повоєнні роки (1945-початок 1950-х рр.). Україна – співзасновниця ООН. Міжнародні договори другої половини 1940-х - початку 1950-х рр., встановлення кордонів УРСР.	1
11.	Україна в умовах політичної та економічної лібералізації суспільства (середина 1950-х – середина 1960-х рр.). Внутрішньополітичне й економічне становище УРСР. Особливості відбудовчого процесу.	1
12.	Відновлення політики радянзації в західних областях України. Український визвольний рух у 1944-1950-х рр. Р. Шухевич.	1
13.	<i>Контрольна робота.</i>	1
14.	Внутрішньополітичне становище Української РСР у середині 50-х рр. Адміністративно-територіальні зміни. Раднаргоспи. Розвиток промисловості. Аграрна політика у другій половині 1950-х – першій половині 1960-х рр. Хрущовські надпрограми.	1
15.	Науково-технічна революція. Здобутки науки. Реформи освіти. Посилення русифікації. Відлига в мистецтві. Шістдесятництво в українській культурі. Розвиток спорту.	1
16.	<i>Контрольна робота.</i>	1
Всього		16
4 семестр*		
1.	Україна у період загострення кризи радянської системи (середина 1960-х – середина 1980-х рр.). Спроби реформування командної економіки в другій половині 1960-х рр. Економічне становище УРСР у 1970-ті – на початку 1980-х рр. Продовольчі програми.	2
2.	Дисидентський рух: течії, форми та методи боротьби. Іван Дзюба «Інтернаціоналізм чи русифікація».	2

3.	Розвиток освіти, науки, літератури. Формування опозиційних течій у культурі. Українське мистецтво.	2
4.	Розпад Радянського Союзу й проголошення незалежності України (1985 – 1991 рр.). Політика «прискорення» та її наслідки в Україні. Антиалкогольна кампанія.	2
5.	<i>Контрольна робота.</i>	2
6.	«Гласність» і лібералізація. Зрушення у політичному житті України. Розгортання страйкового руху.	2
7.	Революція на граніті. Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р. Проголошення незалежності України та її міжнародне визнання. Розпад СРСР. Референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Леонід Кравчук.	2
8.	Політична розбудова суспільства. Виборчі кампанії 1998 та 1999 рр. Леонід Кучма. Рухи протесту початку 2000-х рр.	2
9.	Україна в умовах незалежності (від 1991 р. до сьогодні). Вихід незалежної України на міжнародну арену. Початок державотворчих процесів.	2
10.	Позачергові вибори до Верховної Ради та дострокові президентські вибори у 1994 р. Конституція України 1996 р. Основні тенденції економічного розвитку України у 1998 – 2008 рр.	2
11.	<i>Контрольна робота.</i>	2
12.	Помаранчева революція 2004 р. Віктор Ющенко. Суспільно-політичне життя та соціально-економічний розвиток України у 2005 – 2013 рр.	2
13.	Процес європейської інтеграції та його призупинення. Студентський майдан. Євромайдан. Революція гідності 2013 – 2014 рр. Небесна Сотня.	2
14.	Анексія та тимчасова окупація Криму Російською Федерацією. Агресія Росії проти України.	2
15.	Дострокові президентські вибори 2014 р. Петро Порошенко. Угода про асоціацію між Україною й Європейським Союзом.	2
16.	Особливості культурного розвитку України (1991 – 2016 рр.).	2
17.	Російсько-українська війна. Збройна агресія на Сході. Антитерористичні операції. Міжнародна підтримка України. Вибори в Україні в 2019 році.	2
18.	Широкомасштабне вторгнення російських військ на територію України.	2
19.	<i>Контрольна робота.</i>	2
20.	<i>Підсумкове заняття.</i>	2
Всього		40*

Самостійна робота*

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Спроби реформування командної економіки в другій половині 1960-х рр.	5
2	Іван Дзюба «Інтернаціоналізм чи русифікація».	5

3	Формування опозиційних течій у культурі.	5
4	Революція на граніті. Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р.	5
5	Руси протесту початку 2000-х рр.	5
6	Помаранчева революція 2004 р. Віктор Ющенко.	5
7	Процес європейської інтеграції та його призупинення.	5
8	Агресія Росії проти України.	5
9	Міжнародна підтримка України.	5
10	Широкомасштабне вторгнення російських військ на територію України.	5
Всього:		50*

ФОРМИ ТА ЗАСОБИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Результати навчання здобувача освіти, що відображають досягнутий ним рівень компетентностей відносно очікуваних, ідентифікують і вимірюють у процесі контрольних заходів за допомогою критеріїв.

Оцінювання здобувачів освіти охоплює низку письмових, усних, практичних контрольних процедур, які використовують відповідно до компетентнісних характеристик (знання, вміння/навички, комунікація, відповідальність і автономія) результатів навчання, досягнення яких контролюється.

Вимірювання рівня досягнення результатів навчання здійснюється експертно за критеріями.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти проводиться під час проведення поточного і підсумкового контролю.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є підсумкові тести, поточні контрольні роботи.

Форми поточного та підсумкового контролю – контрольні роботи, залік.

Річна оцінка з предмета «Історія України» за III – IV семестр виставляється у свідоцтво про повну загальну середню освіту, а в додаток до диплома фахового молодшого бакалавра оцінка записується за чотирибальною шкалою шляхом переводу оцінок відповідно до наведеної таблиці (Див. Критерії оцінювання).

Питання на залік

1. «Косигінська» реформа. Уповільнення темпів зростання промисловості.
2. «Золота» п'ятирічка.
3. Дисидентський рух: течії, форми та методи боротьби.
4. Праця Івана Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація».
5. Українська Гельсінська група.
6. Формування опозиційних течій у культурі.
7. Революція на граніті.

8. Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р.
9. Проголошення незалежності України та її міжнародне визнання.
10. Розпад СРСР.
11. Рухи протесту початку 2000-х рр.
12. Конституція України 1996 р.
13. Помаранчева революція 2004 р. Віктор Ющенко.
14. Євромайдан.
15. Революція гідності 2013—2014 рр. Небесна Сотня.
16. Анексія та тимчасова окупація Криму Російською Федерацією.
17. Збройна агресія на Сході.
18. Вибори в Україні в 2019 році.
19. Широкомасштабне вторгнення російських військ на територію України.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
1. Початковий	1	Здобувач освіти може витворити 2-3 події, дати, історичні постаті; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; виконує не більше ніж 20 % від загальної кількості тестів.
	2	Здобувач освіти може усно відтворити кілька історичних термінів, явищ; повинен вибрати вірний варіант відповіді (на рівні "так-ні"); частково визначає хронологічну послідовність подій; може самостійно знайти відповідь у тексті підручника; розрізняє окремі історичні події та явища без зв'язку між ними; виконує 20 % від загальної кількості тестів.
	3	Здобувач освіти може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з історичними джерелами, слабо орієнтується в хронології подій; має лише загальне уявлення про історичну карту; відсутні сформовані уміння та навички; виконує 30 % від загальної кількості тестів.

2. Середній	4	Здобувач освіти має початковий рівень знань; описує історичні події без пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити логіку та хронологію подій, слабо орієнтується в поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником, картою, історичними документами; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу, виконує 45% від загальної кількості тестів.
	5	Здобувач освіти знає більше половини навчального матеріалу, здатен відтворити його з помилками та неточностями, має стійкі навички роботи з текстом підручника, може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює історичні поняття, наводить приклади, знає основні дати; орієнтується в хронології; підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати під час відповіді карти, схеми; відповіді непослідовні та нелогічні; виконує 55% від загальної кількості тестів.
	6	Здобувач освіти самостійно дає більшість визначень, самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу, може поверхово аналізувати історичні події та явища і робити певні висновки; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, володіє хронологією подій; користується додатковими джерелами (хрестоматія, карта, журнально-газетні публікації, комп'ютерні програми, Інтернет); виконує 65 % від загальної кількості тестів.

3. Достатній	7	Здобувач освіти правильно відтворює логіку історичних подій, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними, аналізує явища, оцінює діяльність історичних постатей, наводить власні приклади на підтвердження висловлюваної думки; самостійно викладає матеріал теми, здатен з допомогою викладача скласти план роботи, виконати його та правильно оформити; самостійно користується додатковими джерелами історичної інформації; правильно використовує історичну термінологію; складає прості таблиці та схеми; виконує 75 % від загальної кількості тестів.
	8	Здобувач освіти має достатньо повні знання, вільно використовує навчальний матеріал в стандартних ситуаціях; логічно висвітлює події з точки зору історичного взаємозв'язку; синхронізує історичні події; досконало володіє історичною та політичною картою; формулює та чітко аргументує власну думку; здатен на рецензію відповіді іншого здобувача освіти; здатен опрацювати матеріал самостійно, вмie підготувати роботу та захищати його найважливіші положення; виконує 80 % від загальної кількості тестів.
	9	Здобувач освіти вільно оперує вивченим матеріалом, самостійно аналізує та систематизує історичні явища; знання може застосовувати у змінених, нестандартних ситуаціях; висловлює стандартну аргументацію при оцінці історико-політичних явищ; чітко тлумачить поняття; здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу, але потребує консультацій з викладачем; виконує прості творчі завдання; виконує 85 % від загальної кількості тестів

4.Високий	10	Здобувач освіти має глибокі та повні знання історичних подій, явищ, лідерів; може визначати тенденції та протиріччя історичних процесів; робить аргументовані висновки; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно складає таблиці та схеми; вирішує творчі завдання; вільно орієнтується у нестандартних ситуаціях; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну; виконує 95 % від загальної кількості тестів
	11	Здобувач освіти здатен до самостійного вивчення матеріалу; вміє застосувати вивчений матеріал для винесення власних аргументованих суджень в практичній діяльності (диспути, дискусії, круглі столи), спроможний підготувати за підтримки викладача виступ на студентську наукову конференцію; самостійно знаходить інформацію (наукова історична література, мас-медіа, Інтернет, мультимедійні програми тощо); вільно оперує термінологією; вирішує проблемно-історичні завдання; самостійно вирішує виконує 100 % від загальної
	12	Здобувач освіти має системні знання, вміє їх самостійно набувати, представляє власні неординарні судження щодо історичних процесів та явищ; користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу історичних явищ; самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; активно використовує знання в практичній діяльності.

*Оцінювання знань здобувачів освіти у 4-му семестрі здійснюється за 12-бальною шкалою, яка трансформується відповідно в національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Таблиця відповідності шкал оцінювання*

12-бальна шкала оцінювання	Національна шкала
12	відмінно
11	
10	
9	добре
8	
7	
6	задовільно
5	
4	
3	незадовільно
2	
1	

Під час переведення оцінки в національну шкалу враховується стан виконання самостійної роботи здобувача освіти:

Оцінка за національною шкалою	Вимоги до виконання самостійної роботи здобувача освіти
відмінно	самостійна робота виконана в повному обсязі, без зауважень
добре	самостійна робота виконана в повному обсязі, може містити незначні зауваження
задовільно	самостійна робота виконана частково або до її виконання є суттєві зауваження
незадовільно	самостійна робота не виконана

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Історія України (підручник для ВНЗ), колектив авторів, кер. Зайцев Ю.Д., Світ, 2003;
2. Історія України (підручник), 10 кл., Кульчицький С.В., Лебедева Ю. Г., Освіта, 2003;
3. Історія України (підручник), 11 кл., Кульчицький С.В., Лебедева Ю. Г., Освіта, 2003;
4. Історія України (підручник), 10 кл., 11 кл., Кульчицький С.В. та ін., Освіта, 2005;
5. Історія України (підручник), 11 кл., Кульчицький С.В., Шаповал Ю. І., Генеза, 2005;
6. Новітня Історія України ч. I (підручник), 10 кл., Турченко Ф. Г., Генеза, 2001;

7. Новітня Історія України (підручник), 11 кл., Турченко Ф.Г. та ін., Генеза, 2007;
8. Історія України. Мицик Ю. А. –К., 2008 р.;
9. Історія України. Островський В.В. 2009 р.;
10. Історія України. Бойко О.Д. –К.,2004

Додаткова

1. Альманах новітньої історії України / [ред. С.С. Падалка]. – Вип. 1. – К.: Інститут історії України НАН України, 2022. – 248 с.
2. Верменич Я.В. Конфліктологічний вимір становлення регіональної ідентичності українського суспільства. Аналітична записка / Відповідальний редактор В.А. Смолій. – К.: Інститут історії України НАН України, 2025. – 138 с.
3. Верменич Я.В. Україна: історичний простір ідентичності / Відповідальний редактор В.А. Смолій. – К.: Інститут історії України НАН України, 2025. – 667 с.
4. Верменич Я.В. Українсько-російське пограниччя у просторі конфлікту ідентичностей в історії та сучасності / Відповідальний редактор В.А. Смолій. – Київ: Інститут історії України НАН України, 2024. – 331 с.
5. Віднянський С. В., Мартинов А. Ю. Війна Росії проти України та міжнародне співтовариство. – Київ: Парлам. вид-во, 2023. – 336 с.
6. Віднянський С., Мартинов А. Європейські рецепції України: культурно-цивілізаційні впливи та виміри в минулому та сьогодні / За ред. В. Смолія. – Київ: НАН України. Ін-т історії України, 2024. – 187 с.
7. Головка В. Вторгнення. 2022. Широкомасштабна агресія Росії проти України. – К.: Інститут історії України НАН України, 2023. – 602 с.
8. Енциклопедія історії Української революції 1917-1921 рр. [вебсайт] / Інститут історії України НАН України, Відділ історії Української революції, 2024. – Електронний ресурс: режим доступу <http://ukr-revolution.history.org.ua/>
9. Кульчицький С. Ленінська система влади і власності в окупованій Україні. 1917—1923 / Станіслав Кульчицький; відп. ред. Валерій Смолій; НАН України, Інститут історії України. – Київ: Академперіодика, 2024. – 548 с.
10. Лисенко О. Інструменталізація релігійного чинника в гібридній війні Росії проти України. – Київ, 2024. – 164 с.
11. Лисенко О. Комеморативна політика Російської Федерації як засіб збереження «імперії» (лекція для спецкурсу «Історична пам'ять»). – Київ, 2024. – 36 с.
12. Лисенко О.Є., Маєвський О.О. Дегуманізація образу українців у російському пропагандистському дискурсі: Нарис / За ред. В. Смолія. – К.: Інститут історії України НАН України, 2023. – 110 с.

13. Лисенко О., Пастушенко Т. Міф «Великої Вітчизняної війни» як ідеологічна матриця російського експанціоналізму. Аналітична записка / Відповідальний редактор В.А. Смолій. – К. : Інститут історії України НАН України, 2023. – 38 с.
14. Литвин В.М. Будівничі українського національного Відродження XIX–XX ст. Постаті. Ідеї. Візії / За ред. В.А. Смолія. – Київ: НАН України. Ін-т історії України, 2021. – 463 с.
15. Литвин В. Європейськість як мета та ідеал. Світоглядні орієнтири та культурно-громадські практики українських інтелектуалів кінця XIX ст. (До 180-річчя від дня народження Михайла Драгоманова та 150-ліття від дня народження Лесі Українки) / Відп. ред. В. А. Смолій. — 2-ге вид. – К.: НАН України. Ін-т історії України, 2021. – 32 с.
16. Литвин В.М. Історичні патерни та політичні претензії: тоталітарна практика у російському виконанні. ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», Інститут історії України НАН України. – Київ, 2024. – 76 с.
17. Падалка С.С., Кириленко І.Г., Вергунов В.А. Чорнозем і українська історія: нарис від давнини до сьогодення: монографія. – Київ: Аграрна наука, 2020. – 552 с.
18. Реєнт О. Вікно можливостей: Україна у пошуках суб'єктності та Соборності у роки Першої світової війни / За ред. В. Смолія. – К.: Інститут історії України НАН України, 2024. – 198 с.
19. Реєнт О.П., Величковський В.С. Українська революція: сучасний вітчизняний історіографічний дискурс / Монографія. – Київ – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2024. – 396 с.
20. Символи українофобії: матеріали до довідника / Авт. статей: К. Галушко, А. Гречило, М. Чмир. Наук. ред. А. Гречило. Керівн. проєкту Г. Боряк. Національна академія наук України, Інститут історії України, Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського; Українське геральдичне товариство; Громадський проєкт «ЛІКБЕЗ. Історичний фронт». – Київ: ТОВ «Юрка Любченка», 2025. – 264 с.
21. Удод О. Російсько-українська історіографічна війна: лекція / За ред. В. Смолія. – Київ: НАН України. Ін-т історії України, 2023. – 28 с.
22. Україна в цивілізаційних потоках ранньої модерності / НАН України, Ін-т історії України. – Київ: Академперіодика, 2024. – 815 с.
23. Хроніка кримськотатарського національного руху (1940–1980-ті роки). Науково-довідкове видання. / Упоряд. О.Г. Бажан. – К.: Інститут історії України НАН України, 2024. – 72 с.
24. Хроніка Української революції 1917–1921 рр.: частина друга 1919–1921 рр. Науково-довідкове видання. – К.: Інститут історії України НАН України, 2022. – 550 с.

25. Якубова Л. Рашизм: генеза поняття та феномену. Аналітична записка / Відп. ред. В.А. Смолій. – Київ: Інститут історії України НАН України, 2024. – 82 с.
26. Якубова Л.Д. Рашизм: Звір з безодні / Лариса Якубова; Інститут історії України НАН України. – Київ: Академперіодика, 2023. – 318 с.
27. Якубова Л. Світоглядна матриця «Русского мира»: генеза, складові, внутрішні суперечності, проблеми демонтажу (методичні матеріали) / За ред. В. Смолія. – Київ: НАН України. Ін-т історії України, 2024. – 98 с.
28. Якубова Л. Україна як alter ego путінської Росії (методична розробка публічної лекції) / За ред. В. Смолія. – Київ: НАН України. Ін-т історії України, 2024. – 72 с.
29. Ясь О. Темпоральності війни. Сучасна російсько-українська війна на перехрестях історичного часу / За ред. В. Смолія. – Київ: НАН України. Ін-т історії України, 2024. – 178 с.